

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Departementet, Afdeling for Bæredygtigt fiskeri

Sendt pr. e-mail til Karina Wessel Bjerregaard (kawbj@fvm.dk), Mette Kruse Møller (memmo@fvm.dk), Birgitte Riber Rasmussen (brrasm@fvm.dk) og Lene Jensen Scheel-Bech (lensch@fvm.dk).

Kommentarer til Kommissionens forslag til Rådets forordning om fastsættelse for 2024 af fiskerimuligheder for visse fiskebestande og grupper af fiskebestande i Østersøen.

Danmarks Sportsfiskerforbund takker for muligheden for at komme med kommentarer til forslaget. Vi vil indledningsvis rose, at vi fik forslaget i så god tid, at vi har haft en mulighed for at tage den indledende dialog med vores bagland.

Torsk

Danmarks Sportsfiskerforbund anerkender vurderingen af, at torsken er meget presset i Østersøen. Vi var indtil 2022 selv med i et projekt, Return of Cod, som arbejder målrettet på at genskabe tidligere tiders kæmpestore torskebestand i den østlige del af Østersøen. Meget tyder desværre på, at den bestand nu er så langt nede, at den ikke kan finde fodfæste. Med andre ord er der tale om et reelt kollaps, som selv et totalforbud mod fiskeri ikke kan rette op på. Det nye er, at den vestlige bestand nu også står på kanten af udryddelse, og derfor er en mere restriktiv tilgang helt på sin plads.

Forslaget for 2024 indebærer et stop for hjemtagelse af torsk for alle former for rekreativt fiskeri i hele Østersøen. Vi støtter forbuddet med den tilføjelse, at vi endnu en gang vil appellere til, at reglerne for 2023, som gør det muligt at hjemtage en torsk/dag/fisker uden for torskens gydeperiode, forlænges i ICES-område 23 (Øresund), fordi bestanden her har det markant bedre end i resten af Østersøen.

Vi vil samtidig stærkt appellere til, at ministrene på mødet i oktober begynder at tage ønsket om et større mindstemål for torsk på fx 45 cm for lystfiskeri alvorligt. Dels fordi det nuværende mindstemål er helt meningsløst for en lystfisker – og vel også for andre fiskeriformer – og dels fordi lystfiskeriet nu og måske i fremtiden vil stå for en relativt stor andel af fangsten af torsk i Østersøen.

Undersøgelser har vist, at torsk, der er i god kondition, er mere modstandsdygtige overfor parasitter. Torskens tilbagevenden handler derfor også om at sikre en økosystembaseret forvaltning, der i nødvendigt omfang tager hensyn til de byttedyr, som torsk og andre rovfisk som laks og havørred, er afhængige af. Vi opfordrer derfor til, at denne problemstilling tages med i forhandlingerne - mens det endnu ikke er for sent.

Til sidst vil vi nævne, at en del af løsningen for torsk er at optimere de ikke-kønsmodne torsks overlevelse overfor prædatorer. Undersøgelser indikerer, at skarven er blevet en

faktor, der kan være med til at fastholde torskebestanden på randen af kollaps. Der gennemføres i øjeblikket en undersøgelse med udgangspunkt Tyskland, ligesom DTU Aqua søger finansiering til en udvidet undersøgelse som opfølgning på den fra Lillebælt, der viste skarvens potentielt negative indflydelse på småtorskene i det område. Hvis de nye undersøgelserne dokumenterer, at skarven er en stor begrænsende faktor, vil der være behov for at inddrage det element i den fremtidige forvaltning.

Laks

Vi anerkender behovet for en anderledes tilgang til forvaltningen af laks i områderne 22-31 i Østersøen. Vi mener også, at det er nødvendigt at begrænse fangsten af laks fra de sårbare bestande, så de får en reel mulighed for at reetablere sig. Vi mener dog, at forslaget om 1 fedtfinneklippet laks per fisker per dag er alt for restriktiv og helt ude af proportioner i forhold til at sikre de sårbare laksebestande.

Inden vi argumenterer for, hvorfor vi ønsker andre regler, så vil vi nævne, at trolлингfiskeriet efter laks er meget værdifuldt både for de lokalområder i Østersøen, hvor trolлингfiskerne sejler ud fra, men også for de respektive lande.

Thünen-instituttet i Tyskland har vist, at en laks, der er fanget og hjemtaget ved trolлингfiskeriet, medfører et øget forbrug på 1000 €. ¹ I Finland har det finske sportsfiskerforbund med udgangspunkt i en rundspørge tilsvarende estimeret, at værdien for en trolлинг-laks ligger på 1150 €².

I 2019 blev det estimeret, at de cirka 1000 deltagere i Trollingmaster Bornholm samlet lagde 6,2 millioner kr på Bornholm³. Det år var fiskeriet exceptionelt godt, for der blev i alt hjemtaget 1095 laks i konkurrencen. Det giver en værdi per laks på 6.118 kr. Beløbet omfatter kun den lokaløkonomiske værdi på Bornholm. Der tilføres også store værdier til resten af landet i forbindelse med fx vedligehold eller køb af både og fiskegrej. Et så stort beløb har en mærkbar værdi for et øsamfund som Bornholm. Ikke mindst fordi fiskeriet finder sted på et tidspunkt af året, hvor turismeindtægterne ellers er stort set ikkeeksisterende.

I 2022 blev der så indført den nye fangstbegrænsning, og det medførte straks en stor nedgang i antallet af hjemtagne laks. 68 laks uden fedtfinne blev i 2022 landet af de 316 både, der deltog i Trolling Master Bornholm. Der blev også fanget laks med fedtfinne, men de skulle jo i henhold til lovgivningen genudsættes.

¹ Thünen (2022) <https://www.thuenen.de/de/of/aktuelles-und-service/fragen-antworten/fragen-und-antworten-zur-wissenschaftlichen-fangempfehlung-des-ices-fuer-den-ostseelachs-2022/>

² Rautanen, J (2023). Merilohen uistelu Suomessa 2022 (eng. Salmon trolling in Finland 2022). A Survey made by Finnish Federation for Recreational Fishing (FFRF). Online publication in Issuu.

³ https://crt.dk/wp-content/uploads/Trolling_og_lystfiskeri_paa_Bornholm.pdf

Hvis man sammenligner det gennemsnitlige antal laks, der er hjemtaget per båd i Trolling Master Bornholm i perioden 2006-2019 (1,9 laks/båd) med antallet i 2022, hvor den nye regulering blev indført, så står det krystalklart, at de nye regler virkelig har ramt hårdt. I 2022 blev der hjemtaget 0,215 laks per båd – det vil sige en reduktion på 90 %.

Når muligheden for at hjemtage en fisk fra fisketuren bliver begrænset så meget, så vil det uden tvivl betyde, at mange trollingfiskere ikke længere vil tage turen til Bornholm, ligesom det betyder, at mange af dem helt dropper at fiske fra båd. Begge dele med store tab af omsætning som følge.

Men det kan selvfølgelig være i orden at indføre begrænsninger, hvis fiskeriet påvirker de vilde bestande. Den præmis er vi alle helt enige om. Men når sandsynligheden taler for, at reguleringen i virkeligheden primært har symbolsk værdi, så er det meget svært at acceptere den.

Det tyske sportsfiskerforbund har estimeret, hvor meget trollingfiskeriet i den centrale del af Østersøen påvirker de sårbare bestande i Østersøen. Med de gældende regler er trollingfiskerne fra en lang række lande årsag til, at så få som 40 laks fra de sårbare bestande dør! Hvis man ændrede reglerne til, at man måtte hjemtage 1 laks – med eller uden fedtfinne – som er vores forslag til en fair regulering, ville det medføre, at i alt 161 laks fra de sårbare bestande måtte lade livet. Beregningerne er baseret på de tal, som ICES anvender, og tyske, uafhængige biologer har ikke fundet anledning til at betvivle dem.

Den meget restriktive regulering, der helt sikkert får store konsekvenser for de trollingfiskeri-relaterede indtægter, redder altså kun 40 laks fra de sårbare bestande i hele den centrale del af Østersøen. Hvis man tillader, at trollingfiskerne også må hjemtage vildlaks (det vil sige laks med fedtfinne), vil det betyde, at der dør 120 laks mere fra de sårbare bestande. Dette antal er meget lille og sandsynligvis helt uden betydning for de elve, hvor bestandene er små. Under alle omstændigheder, så virker den meget restriktive regulering af trollingfiskeriet helt ude af proportioner set i lyset af, at der faktisk i den centrale del af Østersøen findes en kvote til erhvervsfiskeriet på mere end 60.000 vildlaks, som nævnt i næste afsnit.

Er det ikke rimeligt nok, at trollingfiskerne ikke må hjemtage vildlaks, det samme gælder jo for erhvervsfiskeriet, der ikke må fiske målrettet efter laks i den centrale del af Østersøen? Det er helt rigtigt at laksefiskeri med for eksempel drivgarn og andre former for garn og krogliner er forbudt. Men der er samtidig afsat en samlet kvote til erhvervsfiskeriet i den centrale del af Østersøen på 63.811 laks i 2023. De mange laks må fanges som bifangst. Danmark har fået en kvote på 13.223 laks i 2023 - det samme antal som i 2022. Om en vildlaks fanges som bifangst eller som følge af et målrettet fiskeri er jo underordnet set ud fra et bestandsmæssigt synspunkt.

Hvilket fiskeri dyrkes der mon, som kan berettige til en bifangst på godt 60.000 laks – lige så meget som de samlede fangster i lystfiskeriet i både hav og ferskvand i samtlige lande omkring Østersøen? Det fiskeri findes faktisk ikke – i det mindste ikke i Danmark. For der blev der kun landet 7 (syv) laks som bifangst i det danske fiskeri ud af en kvote godt 13.000. Dette er ikke en kritik af erhvervsfiskeriet, men det viser meget tydeligt, hvor prioriteringen hos EU-Kommissionen og Ministerrådet ligger. Og det er ikke hos lystfiskeriet, de små kystsamfund, fiskeguiderne, overnatningsstederne eller købmændene i Vandkantsdanmark. Og det er uforståeligt.

Vores ydmyge ønske er en mere fair regulering, der anerkender værdien af trollingfiskeriet, og som gør det muligt at hjemtage en laks ind imellem.

Helt konkret så er vores bud, at det skal være muligt at hjemtage én laks – med eller uden fedtfinne – per dag per fisker.

Det vil med meget stor sandsynlighed IKKE belaste de sårbare bestande af vildlaks, men det vil helt sikkert betyde, at det meget attraktive og værdifulde trollingfiskeri efter laks vil kunne fastholdes.

Ligesom for torske, så er der en begrundet risiko for, at skarvprædation kan være en væsentlig negativ faktor for laksene fra de sårbare bestande. Vi ved fra danske undersøgelser, at cirka halvdelen af smoltene ædes i smoltudtræksperioden, og at der sandsynligvis også er en stor dødelighed på ynglen, inden den smoltificerer. Vi opfordrer til, at dette element også bliver en del af diskussionen om forvaltningen af laks i Østersøen.

Endnu en gang indeholder udkastet et krav om, at der ikke længere må fiskes efter laks, når den fedtfinneklippede laks er landet og aflivet. Den regel er helt umulig at håndhæve, så vi opfordrer endnu en gang til at droppe den.

Vi ved fra de danske vandløb, at selv med en dedikeret, målrettet og videnskabeligt baseret tilgang til at genskabe sunde og robuste laksebestande, så tager det mange år, før det lykkes. I Storå tog det mere end 20-30 år, før udsætningerne kunne droppes, og selv efter mere end 40 års indsats i Skjern Å, er man der endnu ikke nået i mål. Vi frygter derfor, at forvaltningen af laks – urimelig som den er – vil fortsætte uændret de kommende årtier, fordi der stadig vil være sårbare laksebestande i Østersøens vandløb.

Vi har derfor denne bøn: Vi ønsker en redegørelse over, hvilke initiativer, der konkret er taget i de sårbare vandløb. Er der for eksempel fredning af laksen kystnært og i vandløbene, som tilfældet er for de danske laksevandløb? Hvordan forvaltes laksene i vandløbene? Er der udsætningsprogrammer, som er de baseret på den bedste viden, og bliver de udsatte smolt – hvis det er en del af redningsindsatsen – finneklippet? Er der planer for at fjerne eventuelle spærringer, og er forskerne enige i, at den indsats er baseret på den nyeste viden? Bare for at nævne nogle af spørgsmål, som vil være relevant at få besvaret.

Det bør selvfølgelig være Kommissionen, der skal være ansvarlig for denne undersøgelse.

Med venlig hilsen

Kaare Manniche Ebert

Biolog